

Sygn. akt I C 305/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Dutkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2021 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **M. M. (1)**

przeciwko **P. S.**

o zapłatę

I oddała powództwo;

II zasądza od powoda na rzecz pozwanej kwotę 5 417 zł (pięć tysięcy czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Agnieszka Dutkiewicz

Sygn. akt: I C 305/19

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 29 stycznia 2019 r. **powód M. M. (1)** wniósł o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kwoty 115.060 zł wraz

z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 6 listopada 2018 r. do dnia zapłaty, jak również o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwoty 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Powód wskazał, że od wielu lat pozostawał z pozwaną w bliskich, przyjacielskich stosunkach, z uwagi na fakt, że była ona żoną jego najlepszego przyjaciela. Podczas jednej z rozmów pozwana opowiedziała powodowi o swoich problemach finansowych, z jakimi zmagają się w związku

z prowadzoną przez siebie działalnością gospodarczą i poprosiła go o pomoc. Powód i pozwana zawrzeć mieli więc ustną nieformalną umowę pożyczki, na podstawie której powód zgodził się uregulować w jej imieniu zobowiązania na rzecz spółki (...) z siedzibą G. 36-38, (...) N. w kwocie 200.000 DK (koron duńskich) pod warunkiem, że pozwana zobowiąże się zwrócić ją w jak najszybszym czasie. Zdaniem powoda pozwana przystała na powyższe warunki i wskazała, że

w najbliższym czasie wyjedzie do Danii, aby podjąć pracę i zwrócić powodowi udzieloną przez niego pożyczkę.

Dalej powód podał, że pomimo wielokrotnych prób kontaktu z jego strony oraz kierowanych do pozwanej wezwań do zapłaty, w dalszym ciągu nie otrzymał on należnej mu kwoty. Z tego powodu w dniu 22 października 2018 r. wystosował pismo, w którym wezwał pozwaną do ostatecznej zapłaty ww. kwoty lub polubownego rozwiązania przedmiotowej sprawy. Jak wskazał, należność główna została przez niego obliczona na podstawie średniego kursu korony duńskiej z dnia 22 października 2018 r. Natomiast w zakresie żądania odsetek ustawowych za opóźnienie to powód podał, że nalicza je od dnia następującego po upływie 7 dni od dnia doręczenia pozwanej wezwania do zapłaty, tj. od dnia 6 listopada 2018 r., gdyż pozwana odebrała wezwanie do zapłaty w dniu 30 października 2018 r.

Postanowieniem z dnia 1 marca 2019 r. Sąd Okręgowy w Tarnowie stwierdził swą niewłaściwość miejscową i sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Bydgoszczy.

W odpowiedzi na pozew z dnia 30 lipca 2019 r. **pozwana P. S.** wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych oraz wydatku poniesionego przez pozwaną na opłatę skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł. Ponadto, na podstawie art. 194 § 1 k.p.c. wniosła o wezwanie D. S. do wzięcia udziału w sprawie w charakterze pozwanego z uwagi na to, iż to D. S. zaciągnął pożyczkę u powoda, zobowiązał się wobec powoda do jej zwrotu, a także ustalił z nim warunki jej spłaty. Z daleko idącej ostrożności procesowej pozwana wniosła o zawiadomienie D. S. o toczącym się procesie i wezwanie (przypozwanie) go do wzięcia udziału w sprawie jako interwenienta ubocznego przystępującego do procesu po stronie pozwanej (art. 84 § 1 i 2 k.p.c.).

Zdaniem strony pozwanej powództwo nie zostało przez powoda udowodnione, zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. To na powodzie jako pożyczkodawcy, w ocenie pozwanej, ciąży bowiem obowiązek wykazania w niniejszym postępowaniu, iż strony łączył stosunek pożyczki, to jest zobowiązanie pozwanej, a także wysokości i wymagalności, stosowanie do treści art. 6 k.c. i art. 232 zd. pierwsze k.p.c. Brak sprostania temu ciężarowi przez stronę powodową musi, zdaniem pozwanej, pociągać za sobą negatywne konsekwencje procesowe w postaci oddalenia powództwa w całości.

Dalej pozwana podniosła, iż w jej ocenie potwierdzenia przelewów z dnia 3 grudnia 2014 r. oraz z dnia 5 grudnia 2014 r. nie powinny zostać zaliczone przez Sąd w poczet materiału dowodowego, albowiem zostały one załączone do pozwu bez urzędowego ich tłumaczenia na język polski. Ponadto wskazała ona, z ostrożności procesowej, że nawet gdyby uznać, iż dowody te wykazują rzeczywiście, że powód dokonał dwóch przelewów bankowych w wysokości łącznej 200.000 koron duńskich na rzecz C. Form N. H. z siedzibą w G. w Niemczech, to

w dalszym ciągu nie stanowią one dowodu ani nawet uprawdopodobnienia tego, że umowa pożyczki pieniężnej została zawarta między stronami niniejszego postępowania, czemu pozwana kategorycznie zaprzeczyła. Pozwana nie zaprzeczyła natomiast, że małżonkowie wspólnie spłacali zadłużenie na rzecz powoda, lecz jedynie że to ona zaciągnęła u powoda zobowiązanie, gdyż pożyczka została jej zdaniem wzięta przez jej byłego męża bez jej wiedzy czy zgody, a pozwana o wszystkim dowiedziała się już po fakcie.

Pozwana potwierdziła, że małżonkowie wspólnie dokonywali spłat na rzecz powoda ze wspólnych środków pochodzących z otrzymywanego przez nich wynagrodzenia za pracę. Spłaty były dokonywane w formie gotówkowej lub w formie przelewu z rachunku bankowego, którego posiadaczem był D. S., a do którego pozwana miała dostęp w trakcie wspólnego zamieszkiwania małżonków w Danii.

W ocenie strony pozwanej nie wiadomo ponadto w jakiej wysokości i walucie miała zostać udzielona przez powoda pożyczka, to jest czy w wysokości 200.000 koron duńskich, czy też w wysokości 100.000 zł. Powód nie wykazał, jakie miały być warunki spłaty pożyczki, w tym, w jakiej walucie miała być ona spłacana. Powód dochodzi natomiast w przedmiotowej sprawie kwoty 200.000 koron duńskich przeliczonych na złote polskie według średniego kursu NBP z dnia 22 października 2018 r.

Postanowieniem z dnia 18 września 2019 r. Sąd oddalił wniosek pozwanej o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze pozwanego D. S.. Zgodnie bowiem z treścią art. 194 § 1 k.p.c., jeżeli okaże się, że powództwo nie zostało wniesione przeciwko osobie, która powinna być w sprawie stroną pozwaną, sąd na wniosek powoda lub pozwanego wezwie tę osobę do wzięcia udziału w sprawie. Osoba wezwana do udziału w sprawie na wniosek pozwanego może domagać się zwrotu kosztów wyłącznie od pozwanego, jeżeli okaże się, że wniosek był bezzasadny. Jak wskazuje się w piśmiennictwie, zmiana podmiotowa, o jakiej mowa w komentowanym przepisie, staje się aktualna dopiero wówczas, gdy błędu w oznaczeniu podmiotowych granic procesu nie można naprawić w drodze sprostowania oznaczenia stron. Sprostowanie takie zawsze jest możliwe przed doręczeniem pozwu pozwanemu przez cofnięcie pozwu w stosunku do dotychczasowego podmiotu i złożenie oświadczenia, że pozwanym ma być inny podmiot. Art. 194 § 1 k.p.c. umożliwia naprawienie błędu w oznaczeniu podmiotowych granic procesu wówczas, gdy w toku postępowania okaże się, że powód pozwał niewłaściwą osobę, tzn. gdy pozwany nie jest tym podmiotem, w stosunku do którego powód powinien wysunąć żądanie. Strona pozwana występuje z wnioskiem o zastosowanie art. 194 § 1 k.p.c. jako formy obrony, podniesienie zarzutu braku legitymacji biernej i wskazanie bądź osoby, która wyłącznie może odpowiadać w ramach określonego stosunku prawnego, bądź osoby, w imieniu której pozwany ma daną rzecz lub prawo (M. Manowska [w:] A. Adamczuk, P. Pruś, M. Radwan, M. Sieńko, E. Stefańska, M. Manowska, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Art. 1-477(16), wyd. IV, Warszawa 2021, art. 194). Skoro więc sama strona powodowa nie sprostowała oznaczenia strony legitymowanej biernie, a pozwana nie zaprezentowała żadnego wiarygodnego dowodu na okoliczność, iż to D. S. jest stroną umowy pożyczki i to on winien być pozwany, to na tym etapie postępowania zmiana podmiotowa strony pozwanej była nieuzasadniona.

Sąd zawiadomił natomiast D. S. o toczącym się postępowaniu i poinformował go, że może przystąpić do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego po stronie pozwanej pismem z dnia 19 września 2019 r. Zgodnie bowiem z treścią art. 84 § 1 k.p.c., strona, której w razie niekorzystnego dla niej rozstrzygnięcia przysługiwałoby roszczenie względem osoby trzeciej albo przeciwko której osoba trzecia mogłaby wystąpić z roszczeniem, może zawiadomić taką osobę o toczącym się procesie i wezwać ją do wzięcia w nim udziału. D. S. nie przystąpił do sprawy w charakterze interwenienta ubocznego po stronie pozwanej.

W dalszym toku postępowania strony podtrzymywały swoje stanowiska zawarte w pozwie i w odpowiedzi na pozew.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 3 grudnia 2014 r. powód M. M. (1) przelał na konto spółki (...) z siedzibą w G. w Niemczech kwotę 100.000 DK (koron duńskich). W treści przelewu wskazał tytuł (...).

Dowód: potwierdzenie przelewu z dnia 3 grudnia 2014 r. /k. 85-86, 88/.

W dniu 5 grudnia 2014 r. powód ponownie przelał na konto spółki (...) kwotę 100.000 DK. W treści przelewu ponownie wskazał tytuł (...).

Dowód: potwierdzenie przelewu z dnia 5 grudnia 2014 r. /k. 83-84, 87/.

Pozwana wraz z mężem D. S. dokonywali wspólnie spłat na rzecz powoda. Spłacili znaczną część sumy, którą powód przelał na rzecz C. Form N. H. z siedzibą w G. w Niemczech.

Okoliczność bezsporna, nadto dowód:

protokoły przesłuchań z rozprawy przed Sądem Okręgowym w B. X Wydziałem Cywilnym i Rodzinnym, sygn. akt (...) z dnia 20 czerwca 2017 r., 27 listopada 2017 r. i 12 września 2018 r. /k. 66-79v/,

zeznania świadka E. W. /k. 111-111v od 00:03:37 do 00:11:25/,

zeznania świadka M. C. /k. 111v od 00:11:25 do 00:18:48/.

Pozwana w 2014 r. prowadziła działalność gospodarczą polegającą na handlu zwierzętami gospodarskimi, które były sprowadzane do Polski z Niemiec. Z uwagi na to, że z transportu z lata 2014 r. wszystkie sprowadzone cielęta padły, działalność pozwanej przyniosła liczne długi u kontrahentów, w tym u spółki (...).

Dowód: zeznania świadka E. W. /k. 111-111v od 00:03:37 do 00:11:25/.

Pozwana mówiła znajomym, że jej mąż D. S. bez jej wiedzy zaciągnął u powoda pożyczkę, która miała być przeznaczona na spłatę zadłużenia obojga małżonków.

Dowód: zeznania świadka E. W. /k. 111-111v od 00:03:37 do 00:11:25/,

zeznania świadka M. C. /k. 111v od 00:11:25 do 00:18:48/.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych przez strony w toku postępowania, a także wiarygodnych zeznań świadków.

W przypadku dokumentów zostały one sporządzone we właściwej formie. Ponadto ich autentyczność nie budziła wątpliwości Sądu ani stron postępowania.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania przesłuchanych w sprawie świadków w osobach E. W. i M. C.. Zeznania tych świadków były spójne, logiczne, wypowiedziane w sposób spontaniczny i nieprzymuszony, a nadto wzajemnie się uzupełniające. Świadkowie zeznali, że w rozmowach z pozwaną dowiedzieli się, że w 2014 r. na pozwaną zarejestrowana była działalność gospodarcza polegająca na sprowadzaniu zwierząt gospodarskich. Mówiła im również, że małżonkowie mają problemy finansowe i spłacają dług zaciągnięty u powoda.

Za niewiarygodne uznał Sąd zeznania świadka D. S. oraz wyjaśnienia złożone przez strony postępowania – powoda M. M. (1) i pozwaną P. S.. Zeznania te wzajemnie się wykluczały, były niespójne i nie pozwoliły na ustalenie stanu faktycznego.

Z zeznań tych osób nie dało się ustalić przede wszystkim, czy pożyczka została zawarta przez powoda z pozwaną, czy też z jej mężem lub z obojgiem małżonków. Sąd nie był w stanie również ustalić kwoty zaciągniętej pożyczki, dokonanych spłat oraz warunków spłaty pożyczki. Zeznania świadka i stron przeczyły sobie wzajemnie, a mając na względzie istniejący pomiędzy stronami wzajemny konflikt nie było możliwe uznanie ich za wiarygodne i włączenie w poczet materiału dowodowego zebranego w przedmiotowej sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu roszczenie powoda jest bezzasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Wskazać należy, że w przedmiotowej sprawie powód jako inicjator procesu nie przedstawił Sądowi materiału dowodowego, pozwalającego na dokonanie wiarygodnych ustaleń co do umowy pożyczki, z której wywodzi on swoje roszczenie.

Sąd ustalił jedynie, że powód spłacił zobowiązanie wobec spółki (...) z siedzibą w G. w Niemczech na łączną kwotę 200.000 koron duńskich. Spłata ta miała być związana z prowadzoną przez pozwaną od 2014 r. działalnością gospodarczą, która spowodowała zadłużenie małżonków S.. Nie było jednak możliwe, na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, ustalenie okoliczności związanych z samą umową pożyczki. Powód nie wykazał kiedy umowa została zawarta, nie przedstawił dowodu na okoliczność zawarcia ustnej

umowy za pomocą komunikatora S., a pozwana zaprzeczyła, by kiedykolwiek komunikowała się z powodem za jego pośrednictwem.

Powód nie udowodnił, kto jest stroną umowy pożyczki oraz wysokości swojego roszczenia. Z materiału dowodowego zebranego w sprawie wynika, że małżonkowie S. spłacali to zobowiązanie, skoro więc uiszcili choćby niewielką jego część (w toku postępowania pojawia się kwota nawet 70.000 zł), to niezasadne jest żądanie zwrotu całej kwoty 200.000 zł. Powód nie udowodnił jednak przede wszystkim, aby strony uzgodniły, kiedy rzeczona pożyczka miała być zwrócona, w jakiej formie oraz kto ma jej dokonać i w jakiej walucie. Niewiarygodne w tym zakresie były zeznania świadka D. S. oraz powoda M. M. (1) i pozwanej P. S., którzy przeczyli sobie wzajemnie.

Zgodnie z treścią art. 720 § 1 k.c., przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Zgodnie z treścią art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Przepis ten reguluje podstawowe reguły dowodowe, tj.: 1) zasadę udowodnienia powołanego przez stronę faktu, wywołującego powstanie określonych skutków prawnych, oraz 2) zasadę ciężaru dowodu danego faktu po stronie osoby, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Według T. Sokołowskiego pierwsza „zasada obowiązku udowodnienia powoływanego faktu” jest w istocie nieunikniona ze względów racjonalnych, ponieważ odmienna regulacja powodowałaby powstanie niedopuszczalnej łatwości wywodzenia skutków prawnych z prostego powołania się na fakt bez potrzeby jego udowodnienia. Z kolei druga zasada stanowi „ogólną zasadę rozkładu ciężaru dowodu”, od której wyjątki mogą wskazywać niektóre przepisy szczególne. Zgodnie z art. 228 § 1 k.p.c. fakty powszechnie znane nie wymagają przeprowadzenia postępowania dowodowego. Fakty znane sądowi urzędowo, czyli fakty znane przynajmniej jednemu z sędziów orzekających w związku z jego działalnością urzędową, wywołują w myśl art. 228 § 2 k.p.c. skutki prawne, ale sąd powinien na rozprawie zwrócić na nie uwagę stron, umożliwiając im zajęcie w tej mierze stanowiska (T. Sokołowski [w:] Kodeks cywilny..., t. 1, red. A. Kidyba, 2012, kom. do art. 6, nt 1).

W ocenie Sądu skoro powód nie wykazał ani faktu zawarcia umowy pożyczki ani jej warunków spłaty, jak również nie potrafił wykazać wysokości roszczenia, to jego powództwo nie zasługuje na uwzględnienie choćby w części. Należy mieć także na uwadze to, że sam fakt przedłożenia potwierdzeń wpłaty nie oznacza jeszcze, kto w istocie jest dłużnikiem z umowy pożyczki, jeśli uznać ją za zawartą i wiążącą. Wskazanie w treści przelewu, że płacony jest dług pozwanej, nie oznacza automatycznie, iż to ona jest osobą obowiązaną do zwrotu pożyczonej kwoty.

Przede wszystkim zaś w toku postępowania Sąd ustalił, że pozwana wraz z mężem spłacali dług u powoda (choć nie ustalono, kto jest dłużnikiem). Skoro tak było, to nie można stwierdzić, że pozwana jest zobowiązana do zapłaty całej uiszczonej przez powoda na rzecz niemieckiej spółki kwoty.

Mając na względzie wszystkie przytoczone okoliczności, Sąd na podstawie art. 720 § 1 k.c. a contrario Sąd oddalił powództwo (punkt I sentencji wyroku).

Zgodnie z treścią art. 98 § 1 k.p.c., strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Powód przegrał niniejszą sprawę w całości. Wobec powyższego na podstawie ww. przepisu oraz w oparciu o § 2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800), Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 5.417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Na koszty te składały się: kwota 5.400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego oraz kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od udzielonego przez pozwaną pełnomocnictwa procesowego (punkt II sentencji wyroku).

SSO Agnieszka Dutkiewicz

Z:

1. O.. i zakreślić nr sprawy w kontrolce uzasadnień (ale na razie nie publikować i nie doręczać);
2. Sprawdzić, czy powód uścił opłatę kancelaryjną od wniosku o uzasadnienie (wbrew deklaracji brak dowodu przy wniosku);
3. Akta przedłożyć z dowodem opłaty lub adnotacją o jej braku.